

N:o 13.

Ank. till Riksd. kansli den 3 maj 1909 kl. 12 midd.

Första Kammarens första tillfälliga utskotts utlåtande n:o 6, i anledning af väckta motioner om skrifvelse till Kungl. Maj:t med anhållan, att uppbördsprovisionen vid indrifning af krono- och kommunalutskylder m. m. måtte oafkortad tillkomma den, som i sista hand verkställer indrifningen.

Uti en inom Andra Kammaran afgifven, motion, n:o 12, har herr *Motioner och* Bernh. Eriksson i Grängesberg, med instämmande af fyra utaf kammarens *ärendets be-* ledamöter, hemställt, att Riksdagen ville i skrifvelse till Kungl. Maj:t an- *handling i* hålla, att uppbördsprovision vid indrifning af krono- och kommunal- *Andra* utskylder äfvensom af sådana utskylder och afgifter eller sammanskott af *Kammaren.* menigheter, som enligt gifna stadganden skola uppbäras och redovisas af den, som uppbörden af utskylder till kronan tillkommer, må oafkortad tillkomma den, som i sista hand verkställer indrifningen.

Med hänvisning till motiveringen för denna motion har herr Eriksson vidare i en inom Andra Kammaran väckt motion, n:o 197, hemställt, att Riksdagen ville i skrifvelse till Kungl. Maj:t anhålla, att uppbördsprovision vid indrifning af församlingsavgifter till prästerskapet och väg-

Bih. till Riksd. Prot. 1909. 8 Saml. 2 Afd. 1 Band. 13 Häft. (N:o 13) 1

skattemedel, som ej uppbäras i samband med kronouppbörden, må oafkortad tillkomma den, som i sista hand verkställer indrifningen.

Andra Kammarens femte tillfälliga utskott, till hvilket motionerna hänvisats, har funnit den väckta frågan böra begränsas att gälla allenast landsbygden samt efter redogörelse för de i ämnet nu gällande bestämmelser ansett af dessa framgå:

att då kronofogde själf verkställer indrifning af ifrågavarande restantier, han är berättigad att åtnjuta hela indriftsavgiften eller uppborädsprovisionen;

att då fjärdingsman därtill anlitas, denne åtnjuter hälften och kronofogden andra hälften däraf;

samt att då länsman verkställer indrifning af kommunalutskylder, församlingsavgifter till prästerskap och resterande avgifter till försäkringsanstalter, han och kronofogden äga att sig emellan lika fördela den därför stadgade uppborädsprovisionen.

Olika meningar hafva däremot yppats, huruvida länsman, då han verkställer indrifning af kronoutskylder och i samband därmed utgående avgifter, är berättigad till hela indriftsavgiften eller blott hälften däraf.

Utskottet har vidare anfört följande:

»Såsom regel gäller, att indrifningen af de utaf motionären åsyftade restantier af kronofogden uppdrages åt vederbörande länsman och af denne åt respektive fjärdingsmän. Undantagsvis anlitar kronofogden dock direkt vederbörande fjärdingsman, hvarförutom kronofogde och länsman understundom, såsom då restbeloppen äro jämförelsevis stora, själfva ombesörja indrifningen. På sätt af den förut lämnade redogörelsen framgår, hafva ock kronofogde och länsman, som för indrifningens ombesörjande anlitat fjärdingsman, att, då utmätning af denne verkstälts, därefter vidtaga de försäljnings- och andra åtgärder, som för ärendets slutförande erfordras.

Medan alltså själfva indriftsåtgärderna hufvudsakligen utföras af fjärdingsmännen, påhvilas åter arbetet med upprättande af rest- och afkortningslängder samt skriftväxlingen till respektive myndigheter angående dem, som antingen afflyttat från uppborädsdistriktet utan att hafva behörigen erlagt sina utskylder eller ock befunnits sakna tillgång till deras gäldande, vederbörande kronofogde och, i den mån länsmännen af honom anlitas såsom mellanhänder, i väsentlig mån jämväl dessa.

I hvilken utsträckning indrifningen af ifrågavarande restantier verkställas af respektive kronofogdar, länsmän och fjärdingsmän, framgår i viss mån af de utaf lönerogleringskommittén från kronofogdar och länsmän infordrade uppgifter å storleken af deras extra inkomster i tjänsten

för åren 1901—1904. En sammanställning af dessa uppgifter visar, att ersättningen för utmätning för allmänna utskylder och afgifter enligt kungl. förordningen den 12 juli 1878 varit i medeltal för nämnda år:

för 173 af landets 118 kronofogdar:

i 31 fall	ingen
» 38 »	högst 100 kronor
» 17 »	100—200 »
» 12 »	200—300 »
» 8 »	300—400 »
» 3 »	400—500 »
» 1 »	500—600 »
» 2 »	600—700 »
» 1 »	800—900 »

och för 504 af landets 517 länsmän:

i 375 fall	ingen
» 113 »	högst 100 kronor
» 12 »	100—200 »
» 3 »	200—300 »
» 1 »	600—700 »

För återstående 5 kronofogdar och 13 länsmän saknas uppgifter i förenämnda hänseende.

Af berörda uppgifter framgår vidare, att ifrågavarande ersättning utgjort i medeltal för hvarje af nämnda år för kronofogdarna omkring 12,750 kronor och för länsmännen omkring 5,700 kronor eller i genomsnitt för enhvar af de förra cirka 113 kronor och för enhvar af de senare 11 à 12 kronor.

Enligt hvad utskottet inhämtat, pläga emellertid ett stort antal kronofogdar, på sätt de lämnade sifferuppgifterna ock bestyrka, att till de fjärdingsmän, som anlåtats för indrifningen, afstå sin hälft af indrifningsavgiften och uppborndsprovisionen.

Angående dispositionen af den för indrifning utaf ifrågavarande restantier stadgade afgift hafva tid efter annan i afgifna motioner inom Riksdagen framställts förslag, hvilka delvis föranledt ändringar i dittills gällande föreskrifter.

Afven det önskemål, som innefattas i nu förevarande motioner, har tidigare varit föremål för Riksdagens uttalande.

Sälunda yttrade sammansatta stats- och bevillningsutskottet vid 1884 års riksdag i ett af båda kamrarna bifallet utlåtande öfver en af herr P. Pehrson i Törneryd då väckt motion, hvilken bland annat afsåg, att afgiften för uteblifven skattebetalning till staten skulle oafkortad anvisas till den, som hos den skattskyldige verkställde indrifningen: »Med afseende därpå, att de utskylder, hvarom nu är fråga, skola gäldas till staten, kan det icke vara en obillig fordran, att den, som verkställer berörda indrifning, därför erhåller ersättning i främsta rummet för de med indrifningen förenade kostnaderna samt därjämte äfven någon godtgörelse för besväret. — — — I vidsträckta län, sådana som de flesta norrländska och åtskilliga andra, där i allmänhet jämväl fögderierna och socknarna äro stora, måste indrifningen vara förenad med högst betydliga kostnader, och vid sådant förhållande synes det vara ännu obilligare än eljest, att fjärdingsmannen eller annan, som faktiskt verkställer indrifningen, skall behöfva till vederbörande afstå någon del af den ringa inkomst, som stämmoböterna, d. v. s. den del af dem, som verkligen inflyter, kunna bereda.»

1903 års lagutskott åter yttrade i ett likaledes af båda kamrarna bifallet utlåtande öfver en då väckt motion om sådan ändring i 70 § af kungl. förordningen om kommunalstyrelse på landet, att däri omnämnda provision skulle tillfalla den utmätningsman, som verkställde indrifningen: »Äfven då kronofogde sätter annan i sitt ställe för själfva indrifningen, medför dock ifrågavarande uppbörd med åtföljande redovisning besvär jämväl för kronofogden, hvilken dessutom bär ansvarat för redovisning och för skada, som af utmätningsmannens fel eller försumlse kan komma. Vid sådant förhållande synes det utskottet billigt, att kronofogden erhåller andel i uppbördsprovisionen; och äfven den nu stadgade grunden för provisionens fördelning mellan honom och utmätningsmannen är enligt utskottets uppfattning skälig och rättvis. Möjligen kan ju påvisas, att den andel af uppbördsprovisionen, som tillkommer fjärdingsman, på ett eller annat ställe blir så liten, att den ej motsvarar hans besvär, och att kommunen af sådan anledning måste lämna fjärdingsmannen högre lön än eljest behöft ifrågakomma, men om så ock skulle vara förhållandet, lär det sådant ej lämpligen böra afhjälpas genom att frantaga kronofogden den andel i uppbördsprovisionen, som kan anses skäligen motsvara det ansvar och den redovisningsskyldighet, som åligger honom.»

I detta sammanhang må ock erinras, att bland de aflöningsvillkor, som förknippats med den år 1878 tillkomna, för kronofogdar och länsmän ännu gällande lönereglering för vissa landsstatstjänstemän, upptagits den bestämmelse, att vissa uppräknade sportler fortfarande skulle komma att

utgå, däribland »andel i böter för försummelse att i behörig tid erlægga påförda utskylder» samt »provisioner för uppbörd och redovisning af kommuners eller enskilda inrättingars afgifter eller utaf medel af än mera enskild natur».

Vidare må anmärkas, att löneregleringskommittén i sitt den 27 februari 1906 afgifna underdåniga betänkande angående reglering af löneförhållandena m. m. vid landsstaten ej funnit sig böra föreslå indragning eller inskränkning af ifrågavarande sportelförmåner, samt att kammarkollegium och statskontoret i sitt öfver samma betänkande den 9 februari 1907 afgifna underdåniga utlåtande uttalat sig för att kronofogde, såsom ansvarig för uppbörden af restantier, borde bibehållas vid andel i provisionen, äfven när han ej själf verkställde indrifningen, men att, då länsman af kronofogde anlitades för indrifning af restantier, för hvilka rätt till indrifningsavgift eller uppbördsprovision vore uppbördsman medgifven, nämnda avgift eller provision borde så fördelas, att kronofogden åtnjöte $\frac{1}{3}$ och länsmannen $\frac{2}{3}$ med skyldighet för länsmannen att till vederbörande fjärdingsman afstå denne tillförsäkrad andel däri.

Af Kungl. Maj:ts proposition till innevarande års Riksdag n:o 37 inhämtas, att de under hösten 1908 för biträde inom civildepartementet med fögderiförvaltningens omorganisation tillkallade sakkunniga i en den 10 oktober 1908 aflämnad promemoria, som innefattar utredning, i hvad mån de nu till tjänstemännen vid landsstaten utgående sportler kunna indragas till statsverket eller upphöra att utgå, uttalat sig för bibehållande af de indrifningsavgifter för resterande kronoutskylder, kommunalutskylder, vägskattemedel, som ej uppbäras i sammanhang med kronoutskylder, och församlingsavgifter till prästerskapet, hvilka under olika namn utgå till kronofogdar och länsmän, då indrifning af dem jämlikt kungl. förordningen den 12 juli 1878 verkställles.

Då utskottet härefter öfvergår till att för egen del yttra sig öfver motionärens hemställan, yppar sig först det spørsmålet, huruvida ett afgörande i föreliggande ämne lämpligen bör träffas, innan frågan om fögderiförvaltningens omorganisation vunnit sin slutliga lösning.

Utskottet vill i detta hänseende erinra:

att fjorårets Riksdag afslog den af Kungl. Maj:t i berörda fråga då framlagda proposition, hvilken afsåg att, med bibehållande af kronofogde- och länsmansinstitutionerna, minska antalet sådana tjänstemän från respektive 118 och 516 till 108 och 486, samt beslöt att, utan ändring i dittillsvarande aflöningar åt dessa tjänstemän, anvisa nödiga medel för att bereda

dem en tillfällig löneförbättring å respektive 600—800 och 1,000—1,300 kronor;

att den utgång, frågan sålunda erhöll, otvifvelaktigt berodde på det inom Riksdagen vid flera tillfällen uttalade önskemål om kronofogdetjänsternas indragande och kronofogdegöromålen öfverflyttande å länsmännen;

att den af Kungl. Maj:t i år framlagda proposition angående löne-reglering för fögderiförvaltningen utgår från, att kronofogde- och länsmansinstitutionerna skola i sina hufvuddrag bibehållas, men antalet kronofogdar ytterligare inskränkas till 84;

att enligt sistnämnda proposition utmätningssärendena i allmänhet skulle komma att skiljas från kronofogdarna för att läggas å länsmännen med eget ansvar, att länsmännen följaktligen skulle fungera såsom utmätningmän äfven beträffande indrifningen af de uppbördsrestantier och öfriga afgifter, som afses i kungl. förordningen den 12 juli 1878, med rätt för länsmännen, såsom nu, att på eget ansvar uppdraga å fjärdingsmän att förrätta utmätning af lös egendom, att kronofogdarnas redogörareställning emellertid skulle bibehållas ej allenast beträffande kronoutskylder utan ock i fråga om indrifning af de å uppbördsstämma oguldna kommunalutskylder, vägskattemedel i det fall, att dessa lika med kommunalutskylder indrifvas och redovisas, samt församlingsavgifter till prästerskapet, och att kronofogdarna fördenskull skulle hafva att i hittills gällande ordning genom utmätningmän besörja indrifningen, kronofogdarna dock obetaget att, liksom länsmännen, omedelbart inom sitt fögderi anlita fjärdingsmän för indrifningen, i hvilket fall kronofogdarna skulle anses såsom utmätningmän och bära det med sådan ställning förenade ansvar;

samt att i två vid innevarande års Riksdag inom Andra Kammarerna väckta, af sammanlagdt 42 kammarledamöter under tecknade motioner hemställt om afslag å denna Kungl. Maj:ts proposition och om förnyad pröfning af frågan om kronofogdetjänsternas indragning.

Vid öfvervägande af nu angifna spörsmål har utskottet kommit till den uppfattning, att för pröfning af det utaf motionären angifna önskemål ej erfordras, att frågan om fögderiförvaltningens omorganisation dessförinnan blifvit bragt till lösning. Oafsedt huruvida kronofogdeinstitutionen bibehålles eller icke och huru, i förra fallet, arbetsfördelningen mellan kronofogdar och länsmän kommer att ordnas, lärer ej någon tvekan råda därom, att fjärdingsmännen framgent såsom hittills få till hufvudsaklig del i sista hand ombesörja indrifningen af restantierna. De skäl, som nu tala för den ifrågasatta ändringen, torde ock komma att oförminskade kvarstå efter en kommande omorganisation.

Syftet med ifrågavarande indrifningsavgift och uppbördsprovision har utan tvifvel varit dels att förebygga, det allmänheten underlåte att i behörig tid betala sina utskylder och afgifter, och dels att bereda skäligen godtgörelse för det med indrifningen förenade besvär. För att kunna fylla dessa ändamål vore en förhöjning af afgiften och provisionen säkerligen af behovet påkallad, men då en sådan förhöjning skulle komma att i främsta rummet drabba dem, som af verklig oförmåga hindras att fullgöra sin betalningsskyldighet, torde betänkligheter däremot möta. Utskottet anser sig dock ej böra underlåta att i detta sammanhang påvisa olämpligheten af att indrifningsavgiften beträffande kronoutskylder och de i samband därmed utgående afgifter är begränsad till ett belopp af fem kronor. Erfarenheten har nämligen visat, att, då det gällt större restantier af detta slag vederbörande understundom afsiktligt hafva underlåtit att fullgöra sin betalningsskyldighet för att under indrifningstiden bereda sig bankränta å restantiesumman till vida högre belopp än den föreskrifna indrifningsavgiften.

Såsom hufvudsakligt motiv för sin framställning har motionären anført, att den fjärdingsmannen nu tillkommande ersättning för indrifningen af ifrågavarande restantier är alltför ringa att ens tillnärmelsevis utgöra skäligen godtgörelse för det därmed förenade arbete och besvär. Sanningen af detta påstående torde svärigen kunna jäfvas. Särskildt i de vidsträckta, glest befolkade kommunerna äro indrifningsgöromålen för fjärdingsmännen synnerligen betungande. Ofta nödgas fjärdingsmannen flera gånger besöka de skattskyldiga; och mången gång kommer han ej i åtnjutande af någon som helst ersättning för sitt besvär. Frånsedt de talrika fall, då restantier på grund af afflyttning eller bristande tillgångar icke kunna indrifvas, läser det ock understundom inträffa, att de skattskyldiga vid likvid af restantierna vägra att erlægga den för dem förhatliga indrifningsavgiften eller uppbördsprovisionen, hvilken då, i händelse utmättningsbara tillgångar saknas, ej kan utkrävas. Härtill kommer, att fjärdingsmannen i de fall, då utmätning af honom verkställes, är pliktig att själf godtgöra det vittne, som därvid författningsenligt skall närvara.

Den omständigheten, att, såsom förut angifvits, ett ej ringa antal kronofogdar f. n. själfmant afstå sin andel i indrifningsavgiften och uppbördsprovisionen åt vederbörande fjärdingsmän, talar i sin mån för bifall till den af motionären gjorda hemställan.

Äfven ur den synpunkten, att fjärdingsmännen hafva att utan särskild godtgörelse fullgöra bestyr, som afse rena statsändamål, synes det ej obilligt att, sedan nu fögderitjänstemännen få anses hafva blifvit tillförsäkrade en ej ringa löneförbättring, låta fjärdingsmännen, då de i sista

hand indrifva restantier af ifrågavarande slag, oafkortadt erhålla den föreskrifna indrifsafgiften eller uppboråsprovisionen.

På sätt de förut lämnade sifferuppgifterna utvisa, blefve det tillskott, af hvilket fjärdingsmännen härigenom skulle komma i åtnjutande, ej synnerligen stort. Efter fördelning å hela antalet fjärdingsmän i riket — hvilket vid 1905 års början utgjorde 2,779, däraf enligt tillgängliga uppgifter ej mindre än 965 åtnjöto en aflöning af högst 50 kronor och 793 en aflöning af mellan 50—100 kronor — skulle nämligen af tillskottet å hvarje fjärdingsman belöpa sig högst 6 å 7 kronor. Den af motionären påyrkade ändringen skulle dessutom möjligen hafva till följd, att fögderitjänstemännen framgent komme att i större omfattning än f. n. är fallet själfva ombesörja indrifningen, hvarigenom tillskottet till fjärdingsmännen blefve än mindre.

Emot den ifrågasatta ändringen torde hufvudsakligen kunna invändas:

att vederbörande fögderitjänsteman, såsom ansvarig för redovisningen af de restantier, fjärdingsmannen har att indrifva, och för den skada, som af hans fel eller försummelse kan vållas, bör af sådan anledning äga andel i indrifsafgiften och uppboråsprovisionen;

att det med ändringen afsedda ändamålet, att fjärdingsmännen därigenom skulle tillföras någon ökning i inkomster, ej komme att ernås, enär kommunerna säkerligen skulle vid aflöningens bestämmande taga hänsyn till tillskottet i inkomster;

och att, hvad särskildt anginge de kommunala och därmed likställda restantierna, det vore principiellt oriktigt att låta de enbart af staten aflönade fögderitjänstemännen utan någon godtgörelse taga befattning med indrifning af dylika slags medel.

I först nämnda hänseende vill utskottet emellertid erinra, att fögderitjänstemännen f. n. utan särskild godtgörelse bära ansvaret för andra af fjärdingsmännen indrifna medel, såsom böter m. m. Erfarenheten torde ock bestyrka, att kronofogdarna, hvilka hafva att pröfva de till fjärdingsmän utsedda personernas lämplighet till befattningen, i ytterst sällsynta fall hafva åsamkats någon förlust till följd af fjärdingsmännens handhavande af restantieindrifningen.

Skulle ock i en och annan kommun den till fjärdingsmannen nu utgående aflöningen komma att nedsättas på grund af det tillskott i inkomster, som den ifrågasatta ändringen skulle för honom medföra, torde dock i fråga om flertalet kommuner ändringen otvifvelaktigt föranleda någon, om ock obetydlig, ökning i inkomster för respektive fjärdingsmän.

Hvad åter angår den sist omnämnda invändningen, förefinnes å andra områden motsvarighet till det påpekade förhållandet. Så hafva

t. ex., på sätt förut omnämmts, fjärdingsmännen, churu aflönade enbart af kommunerna, att utan särskild ersättning fullgöra bestyr, som afse rena statsändamål.

I händelse den påyrkade ändringen kommer till stånd, blir däraf en följd, att i de fall, då fjärdingsmän i och för indrifningen af restantier verkställa utmätning, de, i motsats till hvad f. n. är fallet, komma att gå förlustiga andel i indrifningsafgiften och uppbördsprovisionen, hvilken i så fall oafkortad kommer att tillfalla de fögderitjänstemän, som, efter det utmätningen verkställts, hafva att ombesörja försäljning af det utmätta godset m. m. Då emellertid dessa tjänstemän härvid åsamkas ej ringa kostnader för resor och dylikt, innebär detta förhållande enligt utskottets förmenande ingen obillighet.

Vid pröfning af skälen för och emot den af motionären åsyftade ändringen har det syntts utskottet, som om fullgiltig anledning förefinnes att med förut angifna begränsning till förhållandena å landet tillstyrka motionerna, hvilka enligt utskottets förmenande äro uttryck för ett å landsbygden sedan länge och allmänt närddt önskemål.

Utskottet anser sig böra särskildt erinra, att det i samband med genomförandet af den utaf utskottet sålunda tillstyrkta ändringen synes böra tagas under ompröfning, huruvida och i hvad mån till följd däraf de förut återgifna, af motionerna ej berörda stadgandena i kungl. kungörelsen den 22 oktober 1886 angående uppbörd af afgifter till vissa på ömsesidighet grundade försäkringsanstalter ock böra i nu förevarande hänseende underkastas förändring.

Slutligen har utskottet haft under öfvervägande, huruvida den omständigheten, att vid fastställandet af den för kronofogdar nu gällande löneregleringen bland aflöningsvillkoren upptagits, att af dittills utgående sportelförmåner skulle bibehållas, bland andra, »andel i böter för försummelse att i behörig tid erlägga påförda utskylder» samt »provisioner för uppbörd och redovisning af kommuners eller enskilda inrättningsars afgifter eller utaf medel af än mera enskild natur», lämpligen bör föranleda, att den af utskottet tillstyrkta ändringen ej bringas i tillämplighet förr än i samband med ny reglering af fögderitjänstemännens löneförhållanden.

De under hösten 1908 för biträde inom civildepartementet med fögderiförvaltningens omorganisation tillkallade sakkunniga hafva i ofvan omförmälda promemoria af den 10 oktober 1908 såsom sin mening uttalat, att de sportelförmåner, som vid senast verkställda lönereglering för fögderitjänstemännen tillförsäkrats dem att fortfarande uppbäras, ej torde

kunna indragas eller reduceras utöfver hvad vid sagda tillfälle ägde rum utan medgifvande af tjänstemännen själfva, hvadan en förändring beträffande sportelinkomster, som vid nämnda tidpunkt utginge, ej torde kunna äga rum i annan mån, än för så vidt ifrågavarande tjänstemän inginge på ny lönestat, enligt hvilken de vore eller blefve underkastade, efter Kungl. Maj:ts bestämmande, upphörande af eller minskning i de extra inkomster, som åtföljde tjänsten.

Under erinran, att i Kungl. Maj:ts proposition till innevarande års Riksdag angående löneroglering för fögderiförvaltningen bland aflöningsvillkoren upptagits förbehåll af sist angifna slag, vill utskottet framhålla, att — oafsedt huruvida den omständigheten, att genom den ifrågasatta ändringen vederbörande fögderitjänstemän icke beröfvats rätt till åtnjutande af indrifningsafgift och uppbördsprovision i den mån de själfva i sista hand verkställa indrifningen af restantier, kan anses utesluta rätt för kronofogdarna att å samma ändring grunda anspråk å vederlag för mistade sportelinkomster — Riksdagen i allt fall har i sin hand att fästa enahanda förbehåll vid beviljandet af den löneförbättring, som i händelse af afslag å Kungl. Maj:ts ofvannämnda proposition torde komma att år för år tillerkännas dessa tjänstemän, intill dess frågan om fögderiförvaltningens omorganisation vunnit sin slutliga lösning.

Vid nu antydda förhållanden synes det utskottet, som om tillämpligheten af den utaf utskottet tillstyrkta ändringen ej behöfver göras beroende af ny reglering utaf fögderitjänstemännens löneförhållanden.

På grund af hvad sålunda anförts, får utskottet hemställa, att Andra Kammaren, i anledning af förevarande motioner, ville för sin del besluta, att Riksdagen måtte i skrifvelse till Kungl. Maj:t anhålla, det Kungl. Maj:t täcktes föranstalta om sådan ändring i gällande bestämmelser angående indrifningsafgiften för resterande kronoutsylder samt sådana utsylder och afgifter eller sammanskott af menigheter, som enligt gifna stadganden skola uppbäras och redovisas af dem, som uppbörden af utsylderna till kronan åligger, äfvensom angående uppbördsprovisionen vid indrifning af kommunalutsylder, församlingsafgifter till prästerskapet och vägskattemedel, som ej uppbäras i samband med kronouppbörden, att nämnda afgift och provision må på landet oafkortade tillkomma den, som i sista hand verkställer indrifningen.»

Sedan Andra Kammaren bifallit denna utskottets hemställan, har beslutet delgifvits Första Kammaren, som hänvisat ärendet till sitt första tillfälliga utskott.

Den tillökning i fjärdingsmännens aflöning, som genom ifrågasättande in- *Utskottets*
drifningsafgifts eller uppborädsprovisions totala öfverlåtande å dem, skulle dessa *yttrande.*
befattningshafvare beredas, är af Andra Kammarans femte tillfälliga utskott
beräknad till i medeltal 6 å 7 kronor för år. Å andra sidan skulle emel-
lertid, enligt samma utskotts ofvan återgifna uttalande, den ifrågasatta
ändringens genomförande hafva till följd, att fjärdingsmän i de fall, då de
för indrifning af restantier verkställa utmätning, skulle gå förlustiga dem
nu tillkommande andel i indrifningsafgift och uppborädsprovision, hvilken
då skulle oafkortad tillfalla de fögderitjänstemän, som, efter det utmät-
ningen verkställts, ombesörjde försäljningen af det utmätta godset.

Såsom här ofvan anförts, har i den år 1878 vidtagna, för krono-
fogdar och länsmän ännu gällande löneregleringen bestämts, att till dem
skall utgå »andel i böter för försummelse att i behörig tid erlægga påförda
utskylder» samt »provisioner för uppborärd och redovisning af kommuners
eller enskilda inrätningars afgifter eller utaf medel af än mera enskild
natur.»

Såsom känt är, hafva de förslag till förändrad lönereglering för
fögderiförvaltningen, hvilka hittills framkommit, ännu icke ledt till något
slutligt resultat.

Vid sådant förhållande torde icke heller tillräckliga skäl föreligga
att nu ifrågasätta att afvika från hittills å förevarande område gällande
grundsatser. Såsom lagutskottet vid 1903 års riksdag i en liknande fråga
uttalade och Riksdagens båda kamrar då godkände, är det nämligen gifvet
att, äfven om kronofogde sätter annan i sitt ställe för själfva indrifningen,
uppborärd med åtföljande redovisning dock medför besvär jämväl för
kronofogden, hvilken dessutom bär ansvaret för redovisning och för skada,
som af indrifningsmans fel eller försummelse kan komma. Det är
 därför billigt, att kronofogden erhåller andel i uppborädsprovisionen;
och äfven den nu stadgade grunden för provisionens fördelning mellan
honom och indrifningsmannen torde vara skälig och rättvis. Möjligen
kan ju påvisas, att den andel af uppborädsprovisionen, som tillkom-
mer fjärdingsman, på ett eller annat ställe blir så liten, att den ej
motsvarar hans besvär, och att kommunen af sådan anledning måste
lämna fjärdingsmannen högre lön än eljest behöft ifrågakomma, men om
så ock skulle vara förhållandet, lærer sådant ej lämpligen böra afhjälpas
genom att fräntaga kronofogden den andel i uppborädsprovisionen, som
kan anses skäligen motsvara det ansvar och den redovisningsskyldighet,
som åligger honom.

Slutligen torde böra i denna sak uppmärksammas, att genom en ut-
sträckt användning af allmänna posten för inkasseringar eller genom andra

moderna anordningar indrifningsväsendet i fråga om utskylder och andra hithörande afgifter läser kunna ej oväsentligt underlättas och förenklas.

På grund af hvad sålunda anförts, hemställer utskottet,

att Första Kammaren icke måtte biträda Andra Kammarens i ärendet fattade beslut.

Stockholm den 29 april 1909.

På utskottets vägnar:

JULIUS JUHLIN.
